

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра хореографії

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

МИСТЕЦТВО БАЛЕТМЕЙСТЕРА

підготовки **Бакалавра**

спеціальності **024 Хореографія**

освітньо-професійної програми **Хореографія**

Луцьк – 2023

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	02 Культура і мистецтво 024 Хореографія ОПП Хореографія Освітній рівень : бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>540/18</u>		Рік навчання 1-4
		Семестр 1 - 8-ий
ІНДЗ: немає		Лекції 22 год.
		Лабораторні 254 год.
		Самостійна робота 232 год.
		Консультації 32 год.
		Форма контролю: залік (2,7 семестр) екзамен (3,5,8 семестр)
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

Замлинний Володимир Святославович, Заслужений діяч мистецтв України, доцент

Контактна інформація: 0937529659,

Електронна адреса: zamlinniy@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. **Анотація курсу.** Навчальна дисципліна «Мистецтво балетмейстера» є найбільшою складовою загального процесу профільного розвитку підготовки здобувачів вищої освіти з спеціальності 024 Хореографія за освітньо-професійною програмою хореографія. Вивчення освітньо-професійного компоненту мистецтва балетмейстера дозволяє оволодіти навичками постановочного процесу та компетентностями необхідними для здійснення балетмейстерської діяльності, розширенню теоретичних і практичних знань та вмінь творчого та неординарного підходу до створення хореографічних номерів, етюдів та композицій.
2. **Мета:** Оволодіння здобувачами вищої освіти базовими інструментами та рішеннями постановки хореографічних номерів, реалізацію творчого потенціалу в постановочній та балетмейстерській діяльності. Ознайомлення з основними принципами, методами та підходами для створення хореографічних композицій від ідейного задуму до його реалізації та презентації перед глядачем.
3. **Завдання:** Формування професійних навичок та їх використання для створення високохудожніх хореографічних творів, оволодіння базовими складовими побудови танцювальних композицій, ознайомлення з виражальними засобами стилів, ознаками та відмінностями стилів та напрямів хореографічного мистецтва та їх використання в постановочному процесі.
4. Викладання ОК базується на цілому ряді методів навчання: вербально-образний (пояснення, словесний коментар викладача під час виконання рухів); наочний (показ, демонстрація навичок, спостереження); практичний (виконання рухів); психолого-педагогічний (педагогічне спостереження, індивідуальний, диференційований підхід до ЗВО, контрастне чергування психофізичних навантажень, педагогічна оцінка виконання танцювальних вправ); інтегрований; робота з літературою та відеоматеріалами.
5. **Пререквізити:** Ефективність засвоєння змісту освітнього компонента Мистецтво балетмейстера значно підвищиться, якщо здобувач освіти попередньо опанував матеріали таких навчальних дисциплін: Хореографічна культура народів світу, Основи акторської майстерності та сценічного руху, Викладання популярних танцювальних стилів, Історія хореографічного мистецтва, хореографічна практика.
6. **Постреквізити:** Пропедагтична практика, методика хореографічної роботи, основи педагогічно-хореографічної творчості, хореографічна практика.

6. Результати навчання (компетентності). В процесі вивчення дисципліни здобувач вищої освіти формує і демонструє наступні компетентності:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані

задачі та практичні проблеми в хореографії, мистецькій освіті, виконавській діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів хореографічного мистецтва і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства.

ЗК5. Навички здійснення безпечної діяльності.

Спеціальні компетентності:

СК3. Здатність застосовувати теорію та сучасні практики хореографічного мистецтва, усвідомлення його як специфічного творчого відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах.

СК4. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).

СК8. Здатність сприймати новітні концепції, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення та інтегрування в актуальний контекст з врахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини.

СК9. Здатність збирати, обробляти, аналізувати, синтезувати та інтерпретувати художню інформацію з метою створення хореографічної композиції.

СК11. Здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу.

СК13. Здатність використовувати традиційні та інноваційні методики для діагностування творчих, рухових (професійних) здібностей, їх розвитку відповідно до вікових, психолого-фізіологічних особливостей суб'єктів освітнього процесу.

СК 17. Здатність враховувати економічні, організаційні та правові аспекти професійної діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН07. Знати і розуміти історію мистецтв на рівні, необхідному для застосування виражально-зображальних засобів відповідно до стилю, виду, жанру хореографічного проекту.

ПРН08. Розуміти хореографію як мистецький феномен, розрізняти основні тенденції її розвитку, класифікувати види, напрями, стилі хореографії.

ПРН12. Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.

ПРН14. Володіти принципами створення хореографічного твору, реалізуючи

практичне втілення творчого задуму відповідно до особистісних якостей автора.

ПР16. Аналізувати і оцінювати результати педагогічної, асистентсько-балетмейстерської, виконавської, організаційної діяльності.

ПР17. Мати навички викладання фахових дисциплін, створення необхідного методичного забезпечення і підтримки навчання здобувачів освіти.

ПР19. Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу.

Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/Бали
Змістовий модуль 1. Професія балетмейстер						
Тема 1. Балетмейстер. Функції та види діяльності	17	2	8	6	1	
Тема 2. Планування та організація постановочного процесу.	17		8	8	1	
Тема 3. Взаємодія балетмейстера з іншими учасниками постановки хореографічного твору.	17	2	8	6	1	
Тема 4. Балетмейстер як фундатор і гарант постановочного процесу. Робота з колективом.	17		8	8	1	
Разом за модулем 1	68	4	32	28	4	
Змістовий модуль 2. Поняття хореографічного твору						
Тема 5. Структура хореографічного твору. Форми і жанри.	15		6	8	1	
Тема 6. Закони драматургії в хореографічних творах.	17	2	8	6	1	
Тема 7. Задум, планування та організація роботи над створенням хореографічного твору.	19	2	8	8	1	
Тема 8. Художній образ. Робота над створенням і розкриттям художнього образу.	16		8	6	2	

Разом за модулем 2	67	4	30	28	5	
Змістовний модуль 3. Музичний матеріал						
Тема 9. Робота з музичним матеріалом. Характеристика, аналіз.	17	2	8	6	1	20
Тема 10. Музичний твір як першооснова для задуму та створення хореографічної композиції.	17		8	8	1	30
Тема 11. Принципи підбору музичного матеріалу для майбутніх постановок.	19		10	8	1	30
Тема 12. Поняття-музичний образ.	17	2	6	8	1	20
Разом за модулем 3	70	4	32	30	4	
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота						
ІНДЗ						
Форма підсумкового контролю: залік						100
Всього годин/Балів						
Змістовний модуль 4. Форми хореографічних творів						
Тема 13. Основні принципи і підходи створення малих форм.	14		6	8		10
Тема 14. Хореографічна мініатюра. Танцювально-пластичний етюд.	17		8	8	1	10
Тема 15. Балетмейстерські прийоми створення великого хореографічного твору.	21	2	10	8	1	10
Тема 16. Балет, як вища форма хореографічного мистецтва.	14		8	6		10
Разом за модулем 4	66	2	32	30	2	
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота						
ІНДЗ						
Форма підсумкового контролю: іспит						60
Всього годин/Балів						100
Змістовний модуль 5. Сюжетний хореографічний твір						
Тема 17. Поняття сюжету в хореографічних творах.	17	2	8	6	1	20

Тема 18. Художній образ та сюжетна лінія, як основа створення сюжетного хореографічного твору.	18		8	8	2	30
Тема 19. Методи та принципи створення сюжетних пластично-танцювальних творів.	19		10	8	1	30
Тема 20. Подієвий ряд. Структура та специфіка. Розуміння головного, важливого в о черговості подій.	16		8	6	2	20
Разом за модулем 5	70	2	34	28	6	
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота						
ІНДЗ						
Форма підсумкового контролю: залік						
Всього годин/Балів						100
Змістовний модуль 6. Пластична виразність в хореографії						
Тема 21. Пластична виразність та її значення в постановці хореографічного твору.	13	2	4	6	1	10
Тема 22. Поняття пантоміми. Значення пантоміми в танцювальних творах.	15		6	8	1	10
Тема 23. Танцювально-пластична складова в сюжетних та безсюжетних хореографічних творах.	15		8	6	1	10
Тема 24. Скульптурність та пластика тіла.	15		6	8	1	10
Разом за модулем 6	58	2	24	28	4	
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота						
ІНДЗ						
Форма підсумкового контролю: іспит						60
Всього годин/Балів						100
Змістовний модуль 7. Балетмейстер-режисер.						
Тема 25. Балетмейстер, як режисер постановочного процесу хореографічних творів.	17	2	6	8	1	
Тема 26. Сценічне оформлення хореографічного твору. Одяг	14		8	6		

сцени, світло, костюми, бутафорія, декорація.						
Тема 27. Використання спецефектів в хореографічних творах для підкріплення та підкреслення візуального ефекту в постановці.	15		6	8	1	
Тема 28. Поняття простору. Основні прийоми роботи з простором.	8		2	6		
Разом за модулем 7	54	2	22	28	2	
Змістовний модуль 8. Синтез та стилізація в хореографічному мистецтві.						
Тема 29. Особливості синтезу в хореографії.	19		10	8	1	10
Тема 30. Поєднання різних видів мистецтв з хореографією заради змісту, сюжету та унікальної художньої цінності.	26		14	10	2	10
Тема 31. Поняття стилізації в хореографічному мистецтві.	21		12	8	1	10
Тема 32. Стилiзація в хореографічному мистецтві, як засіб культурної ідентифікації сучасної української хореографії.	21	2	12	6	1	10
Разом за модулем 8	87	2	48	32	5	
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота						
ІНДЗ						
Форма підсумкового контролю: іспит						60
Всього годин/Балів	540	22	254	232	32	100

Методи контролю

У процесі оцінювання навчальних досягнень з освітньої компоненти «Ансамбль танцю» застосовуються такі *методи*: метод усного контролю (індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда); практичний метод (виконання рухів, вправ тощо); метод самоконтролю (уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз).

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента.

Відвідування занять у відповідності до розкладу є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах,

відраджень, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. У випадку пропуску занять студентом з поважних причин, викладач призначає заняття за допомогою дистанційної платформи. Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активований акаунт університетської пошти на Офіс365. Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Офіс365 та відвідування сторінки кафедри, перегляд новин на Телеграм-каналі. Усі письмові запитання до викладача стосовно навчальної дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або особисту електронну пошту викладача. У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією, методистом та викладачем з приводу проведення занять та консультацій.

Політика щодо безпеки життєдіяльності та охорони праці.

З учасниками освітнього процесу проводиться просвітницька робота з питань охорони праці, пожежної, техногенної і радіаційної безпеки, санітарної гігієни, цивільного захисту та дій у надзвичайних ситуаціях. Здобувачі інформуються про місця розташування захисних споруд цивільного захисту, призначений для їх укриття на випадок виникнення надзвичайних ситуацій, порядок поведінки в них, а також шляхи захисту себе та свого оточення при різноманітних надзвичайних ситуаціях природного, техногенного, соціально-політичного та воєнного характеру. Викладання дисципліни відбувається з дотриманням правил санітарно-епідеміологічного благополуччя, охорони здоров'я, електробезпеки та пожежної безпеки.

Політика щодо академічної доброчесності.

У процесі опанування ОК усі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися освітньої етики та установлених правил академічної доброчесності: етичних принципів спілкування (викладання, навчання) та визначених правил, недопустимості булінгу, плагіату та ін.

Відповідно до засад академічної доброчесності, плагіатом вважається копіювання чужої роботи та оприлюднення результату як власної роботи; створення роботи без належно оформлених посилань у тексті; копіювання чужих думок; рерайт (перепарафразування чужої праці без відповідного оформлення з посиланням на першоджерело).

Вимоги до академічної доброчесності визначаються «Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників ВНУ ім. Лесі Українки», що розміщене на сайті університету: <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/Kodeks-akademichnoyidobrochesnosti.pdf>

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Завдання, виконані з порушення призначених викладачем термінів, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо неформального навчання

Для стимулювання здобувачів вищої освіти та поєднання навчання із практичною діяльністю під час освітнього процесу в розрахунок рейтингових балів видами поточного контролю виділяються альтернативні або окремі бали. Вони можуть бути присвоєні тому студенту, який демонструє власні (здобуті поза програмою) досягнення, або під час практичних завдань використовує результати своїх досліджень.

Заохочувальні бали виставляються за роботу або практичні завдання (відвідування майстер класів, театральних хореографічних вистав, участь у хореографічних фестивалях, виступи на концертах та конкурсах).

Політика неформального навчання

Відвідування концертів (10 балів), участь у всеукраїнських хореографічних конкурсах (20 балів), відвідування театральних вистав (10 балів).

VI. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю освітнього компоненту «Мистецтво балетмейстера», що полягає в оцінці засвоєння здобувачем навчального матеріалу є екзамени та заліки. На іспит виносяться основні питання, завдання, що потребують теоретичної відповіді та практичних вмінь і навиків засвоєних під час навчального процесу.

Питання, які виносяться на залік і іспит:

1. Балетмейстер. Функції та види діяльності .
2. Планування та організація постановочного процесу.
3. Взаємодія балетмейстера з іншими учасниками постановки хореографічного твору.
4. Балетмейстер як фундатор і гарант постановочного процесу. Робота з колективом.
5. Структура хореографічного твору. Форми і жанри.
6. Закони драматургії в хореографічних творах.
7. Задум, планування та організація роботи над створенням хореографічного твору.

- 8.** Художній образ. Робота над створенням і розкриттям художнього образу.
- 9.** Робота з музичним матеріалом. Характеристика, аналіз.
- 10.** Музичний твір як першооснова для задуму та створення хореографічної композиції.
- 11.** Принципи підбору музичного матеріалу для майбутніх постановок.
- 12.** Поняття- музичний образ.
- 13.** Основні принципи і підходи створення малих форм.
- 14.** Хореографічна мініатюра. Танцювально-пластичний етюд.
- 15.** Балетмейстерські прийоми створення великого хореографічного твору
- 16.** Балет, як вища форма хореографічного мистецтва.
- 17.** Поняття сюжету в хореографічних творах.
- 18.** Художній образ та сюжетна лінія, як основа створення сюжетного хореографічного твору.
- 19.** Методи та принципи створення сюжетних пластично-танцювальних творів.
- 20.** Подієвий ряд. Структура та специфіка. Розуміння головного, важливого в почерговості подій.
- 21.** Пластична виразність та її значення в постановці хореографічного твору.
- 22.** Поняття пантоміми. Значення пантоміми в танцювальних творах.
- 23.** Танцювально-пластична складова в сюжетних та безсюжетних хореографічних творах
- 24.** Скульптурність та пластика тіла.
- 25.** Балетмейстер, як режисер постановочного процесу хореографічних творів.
- 26.** Сценічне оформлення хореографічного твору. Одяг сцени, світло, костюми, бутафорія, декорація.
- 27.** Використання спецефектів в хореографічних творах для підкріплення та підкреслення візуального ефекту в постановці.
- 28.** Особливості синтезу в хореографії.

29. Поєднання різних видів мистецтв з хореографією заради змісту, сюжету та унікальної художньої цінності.
30. Поняття стилізації в хореографічному мистецтві.
31. Стиллізація в хореографічному мистецтві, як засіб культурної ідентифікації сучасної української хореографії.
32. Психологічна основа родієвого ряду в хореографічній драматургії сюжетних номерів.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

Шкала оцінювання
Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є іспит

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

Рекомендована література та інтернет-ресурси:

1. Колногузенко Б.М. Хореографічна композиція: метод. посіб. з курсу «Мистецтво балетмейстера». Харків: ХДАК, 2018. 208 с.
2. Лань О. Мистецтво балетмейстера: хореографія великої форми: навчально-методичний посібник. Львів. Львівський національний університет імені Івана Франка, 2019. 198 с.
3. Мартиненко О.В. Методичні рекомендації до оформлення постановочних планів з дисципліни «Мистецтво балетмейстера». Бердянськ: Бердянський державний педагогічний університет, 2018. 45 с.
4. Лань О. Методи режисури видовищно-театралізованих заходів хореографії: методична розробка. З досвіду роботи народного художнього колективу «Модерн-балет та школа-студія сучасного танцю «АКВЕРІ-АС», Львів: «Камула», 2019. 52 с.
5. Плахотнюк О.А., Лань О.Б. та інші. Українське хореографічне мистецтво в контексті світової художньої культури. Колективна монографія. Львів: СПОЛОМ. 2020-316 с.
6. Чепалов О.І. Хореологія: ст.. та лекції. Київ: Видавництво ЛІРА, 2020. 228 с.
7. Шабаліна О.М. Пластичність. Мова. Тіло: монографія / М-во культури України, Харків. Держ. Акад.. культури. Київ: ФОП Поліщук О.В. 2017. 194 с.
8. Мосесова К. Творча реалізація мистецьких задумів режисера-балетмейстера Оксани Лань часів розбудови незалежності України // *Молодий вчений*.- 2019- № 11. С. 271-275.
9. Шалапа С.В. Методика роботи з хореографічним колективом: підручник. Київ: НАКККіМ 2017ч. 1,2

10.Драматургія балетного спектаклю. URL: [https:// www.horeograf.at.ua...](https://www.horeograf.at.ua...)
Dramaturgii_i khoreograficheskoy

11.Драматургія побудови хореографічної вистави. URL: [https:// www.dance-composition.com/forum/9-5-1](https://www.dance-composition.com/forum/9-5-1).